

K E N D E L S E:

afsagt af Det Grønlandske Pressenævn den 11. februar 2019

i sagen 55-17-05

[klager]

Mod

KNR

[klager] har klaget til Pressenævnet over følgende to artikler, som har været bragt på knr.gl:

1. ”Fyring af udenrigsdirektør koster kassen”, offentliggjort på www.knr.gl, den 11. maj 2017, af Kenneth Elkjær.
2. ”Suka finder departementschef i Kujalleq”, offentliggjort på www.knr.gl den 30. november 2017 af Sara K. Jakobsen og Anton Gundersen.

[klager] mener, at god presseskik er tilsidesat i de to artikler. Klagen omhandler også, om KNR er forpligtet til at bringe et gemæle.

Sagsfremstilling

Af en officiel meddelelse, som blev bragt på Naalakkersuisuts hjemmeside den 1. maj 2017 fremgår blandt andet:

”Der er den 1. maj 2017 indgået aftale mellem Formandens Departement og direktør [klager] om, at [klager] efter gensidig overenskomst fratræder sin stilling som direktør i Udenrigsdirektoratet.

Dette sker i henhold til aftale indgået mellem Naalakkersuisut og Danmarks Jurist- og Økonomforbund om løn- og ansættelsesvilkår for overenskomstansatte, administrative chefer under Grønlands Selvstyre og kommunerne af 16. december 2013.

Det er i den forbindelse aftalt mellem parterne, at de gensidigt har forpligtet sig til ikke at udtale sig til offentligheden eller tredjemand om aftalen og aftalens indhold.

Grønlands Selvstyre vil i den forbindelse gerne takke [klager] for hans indsats, som direktør i Udenrigsdirektoratet.

...”

I artiklen ”Fyring af udenrigsdirektør koster kassen” er en underrubrik med følgende ordlyd:

”Det koster landskassen mere end halvanden million kroner, at Naalakkersuisut i sidste uge valgte at afskedige udenrigsdirektør [klager]. Det viser en aktindsigt, KNR har modtaget”.

Af artiklen fremgår endvidere:

”...

Her skal hun forklare sig uden den rutinerede udenrigsdirektør [klager], der blev fyret mandag i sidste uge, efter 4 år på posten.

Men fyringen bliver ikke bare dyr i mistede kontakter og flere års viden og erfaring, der går tabt. Den koster også landskassen 1.622.306 kroner i fratrædelsesgodtgørelse til [klager], der helt efter reglerne har modtaget, hvad der svarer til 18 måneders løn, efter han blev fyret.

[klager] blev ansat som udenrigsdirektør i Selvstyret i juni 2012. Knap fem år efter, at han blev fyret fra posten, kort efter Vittus Qujaukitsoq forlod posten som Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender i protest.

...”

Den 24. november 2017 rettede [klager] henvendelse til KNR og oplyste, at han mente, at det var faktisk forkert at beskrive hans fratrædelse som en fyring. Han oplyste samtidig, at han mente, at KNR havde handlet i strid med reglerne for god presseskik ved at skrive i artiklen fra 11. maj 2017, at han var blevet fyret.

Henvendelsen fra [klager] blev besvaret af nyhedschef i KNR, Mikkel Bjarnø Lund, ved mail af 29. november 2017. Det fremgår af besvarelsen, at KNR havde søgt aktindsigt i sagen, og i den forbindelse havde fået oplyst, at [klager] fratrådte sin stilling ved indgåelse

af en fratrædelsesaftale, som var indgået med udgangspunkt i DJØF cheftalen pkt. 16. Endvidere fremgik det af aktindsigten, at [klager] modtog en fratrædelsesgodtgørelse og størrelsen på denne.

Den 30. november 2017 bragte KNR en artikel på deres hjemmeside med overskriften: ”Suka finder departementschef i Kujalleq”. Af artiklen fremgår blandt andet:

”...

Stillingen har nemlig været slået op af tre omgange. Første gang da den tidligere direktør for Udenrigsdirektoratet, [klager] blev fyret i maj kort efter Vittus Qujaukitsoq.

...”

Parternes synspunkter

[klager]s synspunkter

[klager] har anført, at KNR har handlet i strid med de presseetiske regler ved at offentliggøre de to omhandlede artikler.

Ifølge reglerne om god presseskik afsnit A, punkt 1, skal KNR bringe korrekt information. KNR har i begge artikler anført, at [klager] blev fyret, hvilket ikke er tilfældet. [klager] valgte at fratræde sin stilling pr. 1. maj 2017 efter gensidig aftale med Grønlands Selvstyre, Naalakkersuisut, og parterne indgik derfor en fratrædelsesaftale herom. Det var således [klager] egen beslutning at fratræde sin stilling. Dette er også hvad agtindsigten, foretaget af KNR og citeret i bilag 4, viste. Det er derfor forkert, når KNR fortæller, at [klager] blev fyret og således i strid med reglerne for god presseskik afsnit A, punkt 1.

Mikkel Bjarnø Lund har oplyst i sin mail af 29. november, at oplysningerne beror på en antagelse, som KNR gør sig på baggrund af aktindsigten. I den forbindelse skal det bemærkes, at Pressenævnet i sin kendelse i sagen 4/2015 anfører, at det er i strid med afsnit A, punkt 1, i reglerne om god presseskik at bringe en antagelse. Dette må navnlig være tilfældet, når det grundlag, som antagelsen bygger på, ikke bringes sammen med antagelsen, og antagelsen bringes, som om den var fakta. Kendelsen fremgår af Det Grønlandske Pressenævns Årsberetning for 2015 side 22ff.

Efter reglerne om god presseskik afsnit A, punkt 3, skal KNR i særlig grad efterprøve oplysninger, der kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesferringede inden de

bringes. Som førnævnt var de bragte oplysninger ukorrekte og kan således ikke have været efterprøvet i tilstrækkelig grad. Hertil kommer, at [klager] skulle have haft rimelig tid til at svare på en eventuel forespørgsel. Dette navnlig henset til at der er tale om en person, som har haft en ledende stilling i centraladministrationen og i en offentlig fremtrædende rolle i et samfund på størrelse med det grønlandske. [klager] bemærker i den forbindelse, at Mikkel Bjarnø Lund i sin mail, anfører, at [klager] i en samtale med en redaktør på KNR skulle have tilkendegivet ”at det ikke var efter hans eget ønske/valg” at han fratrådte sin stilling. [klager] afviser klart at have udtalt sig om baggrunden for eller indholdet af sin fratrædelsesaftale til en redaktør/journalist på KNR.

[klager] gør endvidere gældende, at det ikke påhviler ham at sikre, at nyheder bragt af KNR er korrekte. Det er heller ikke [klager]s ansvar at verificere, at KNRs nyhedsformidling er korrekt, eller at læse KNRs nyheder. På denne baggrund har KNR ligeledes handlet i strid med de presseetiske reglers afsnit A, punkt. 3.

Ifølge reglerne om god presseskik afsnit A, punkt 5, skal det klart fremgå, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer, herunder hvad der er mediets/journalistens egen udlægning af sagen. I begge artikler konstateres det, at [klager] er blevet fyret, og det fremlægges på en sådan måde, at man som læser ikke er i tvivl om, at dette er de faktiske forhold.

Det konstateres flere steder i artiklen fra 11. maj 2017, at [klager] blev fyret. Derimod fremgår det ingen steder, at der faktisk blev indgået en fratrædelsesaftale, eller at aktindsigten faktisk viste, at en sådan aftale blev indgået. Ligeledes er det ingen steder anført, at det er KNR og journalistens udlægning af sagen, at der var tale om en firing, og på hvilken baggrund de konkluderede dette. Det forholder sig på samme måde i forhold til artiklen fra 30. november 2017.

KNR har således handlet i strid med reglerne i afsnit A, punkt 5, når KNR bringer deres antagelse/konklusion – at [klager] blev fyret – uden samtidig at informere om, at det er et udtryk for KNRs egen opfattelse af sagen og uden at fremlægge det grundlag, hvorpå de drager den konklusion. Navnlig set i forhold til, at KNR vidste, at der var indgået en fratrædelsesaftale, og til at konklusionen udelukkende drages på baggrund af størrelsen af fratrædelsesgodtgørelsen, jf. bilag 4.

[klager] gør desuden gældende, at KNR er forpligtet til at bringe et genmæle i relation til begge de nævnte artikler.

Som anført har KNR beskrevet [klager]s afsked med Naalakkersuisut som en firing. Som KNRs aktindsigt viser, fratrådte [klager] imidlertid sin stilling ved gensidig aftale med Naalakkersuisut. Det er således faktisk forkert, at beskrive det som en firing. Navnlig når læseren ikke får oplyst det faktiske hændelsesforløb, således at de har mulighed for at drage deres egne konklusioner.

Der henvises til det danske pressenævns afgørelse i sag nr. 2016-70-00987. Her udtaler nævnet: ”På baggrund af fratrædelsesaftalen af 24 april 2012 lægger Pressenævnet til grund, at daværende museumsdirektør, [Direktøren] og den selvejende institution Museum Midtjylland indgik en fratrædelsesaftale (en gensidig aftale om at ophøre samarbejdet). Der var ikke tale om en ensidig ophævelse af ansættelsesforholdet fra nogen af parternes side. [Direktøren] blev i forbindelse med aftalens indgåelse fritstillet resten af ansættelsesperioden (indtil udgangen af december 2012). Fratrædelsesaftalen indeholder ikke bestemmelser om tavshedspligt, men [Direktøren] valgte efter vejledning fra sin faglige organisation at undlade at udtale sig til pressen om aftalen i 2012” og ”Nævnet har noteret sig, at Herning Folkeblad har tilbudt at ændre den nuværende overskrift ” Museum fyrer direktør ”til ”Museumsdirektør stopper øjeblikkeligt”, og indledningsvis kan ændres til ”Museum Midtjylland mener ikke, at [Direktøren] er den rette til at klare museets nye udfordringer”. Som afgørelsen viser, anser Pressenævnet en fratrædelsesaftale for at være en gensidig aftale om at stoppe samarbejdet, og ikke en ensidig ophævelse af ansættelsesforholdet/firing. En fratrædelse kan ifølge det danske pressenævns praksis således ikke beskrives som en firing.

Mikkel Bjarnø Lund henviser sin mail af 6. december 2012, til det danske pressenævns kendelse i sag 38/2003, hvori nævnet ikke finder grundlag for at udtale kritik af bladets brug af ordet fyret. Nævnet oplyser imidlertid, at årsagen hertil er, at nævnet ikke har haft mulighed for at tage stilling til, på hvilken baggrund klageren fratrådte sin stilling. Modsat omstændighederne i sag 38/2003 har KNRs aktindsigt netop vist, at der er tale om en fratrædelsesaftale, ligesom Mikkel Bjarnø Lund i sine svar, oplyser, at KNR er klar over, at der blev indgået en fratrædelsesaftale. Det gøres derfor gældende, at det i denne sag er muligt for Pressenævnet at tage stilling til, på hvilket grundlag [klager] fratrådte sin stilling.

Oplysningerne om, at [klager] blev fyret, er egnet til at skade [klager]s ry og rygte i betydelig omfang. Navnlige henset til, at der er tale om en person, som har haft en ledende stilling i centraladministrationen og i en offentlig fremtrædende rolle i et samfund på størrelse med det Grønlandske.

I den forbindelse bemærker [klager], at KNRs første artikel blev fulgt op af en historie på Sermitsiaq.ag med henvisning til KNRs historie som kilde. Sermitsiaq.ag anførte således, at [klager] blev fyret. Artiklen er af Sermitsiaq.ag den 24. november 2017 blevet rettet med en beklagelse for de fejlagtige oplysninger, efter at der er rettet henvendelse til den ansvarlige journalist. Udover selve rettelsen, er det tilføjet følgende tekst til Sermitsiaq.ags opdaterede artikel:” Rettet den 24.11 klokken 09.12: Denne artikel blev første gang bragt den 11. maj 2017. Artiklen indeholdte imidlertid fejl og er siden blevet rettet. Det fremgik af artiklen, at [klager] blev fyret fra sin stilling som udenrigsdirektør. Dette er ikke korrekt. [klager] valgte at fratræde sin stilling efter gensidig aftale med Grønlands Selvstyre, Naalakkersuisut. Artiklen er dags dato bragt i overensstemmelse hermed. Vi beklager fejlen.” Den tilføjede tekst er i overensstemmelse med de faktiske forhold, hvilket også står at læse i Naalakkersuisuts pressemeddelelse af 1. maj 2017.

KNRs synspunkter

KNR har ikke svaret på Pressenævnets henvendelse, men har i sine svar til [klager] af 29. november og 6. december 2017 anført, at de som public service medie en særlig forpligtelse til at fortælle deres brugere, hvad der reelt sker i samfundet. De har en særlig forpligtelse til at beskrive sammenhænge og bidrage med reel forståelse. Det kræver frihed til at analysere og konkludere – bygget på faktiske oplysninger.

Ifølge en aktindsigt i sagen, har KNR fået oplyst, at der er indgået en fratrædelsesaftale mellem Naalakkersuisut og [klager] med udgangspunkt i overenskomst mellem Naalakkersuisut og Danmarks Jurist- og Økonomiforbund for juridiske kandidater og universitetsøkonomaer m.fl. under Grønlands Selvstyre og kommunerne af 16. december 2013 med dertilhørende aftale af 16. december 2013 om løn- og ansættelsesvilkår for overenskomstansatte, administrative chefer under Grønlands Selvstyre og kommunerne (DJØF cheftalen), punkt 16. KNR fik endvidere oplyst, at der i forbindelse med [klager]s fratrædelse er udbetalt i alt 1.622.306,57 kr. i fratrædelsesgodtgørelse.

Kigger man i cheftalens punkt. 16, omhandler den netop uansøgt afsked. Det fremgår af dette punkt, at ”Når en ansat meddeles uansøgt afsked, hvor der ikke er sket misligholdelse

af ansættelsesforholdet fra den ansatte selv, ydes der løn som anført under litra a & b.” I dette tilfælde gælder det umiddelbart b, som siger: ”ved ansættelse kontinuerlig i stillingen over 12 måneder, et beløb svarende til 18 måneders løn.”

En udlægning [klager] efterfølgende da også gav udtryk for i en samtale med vores redaktør, hvor han klart gav udtryk for, at det ikke var efter hans eget ønske/valg. Derfor må vi fastholde, at vores udlægning af sagen er den rigtige til at beskrive, hvad der faktisk skete i sagen og, hvordan den faktisk skal forstås af landets befolkning.

Vi undrer os desuden over timingen i klagen fra [klagers] side. Vi har været i kontakt med [klager] flere gange efter artiklen blev bragt, hvor han kunne have gjort os opmærksom på, hvis der var noget, han var uenig i. Det er dog ikke sket.

Vi har blandt andet en samtale mellem vores redaktør og [klager], hvor redaktøren ikke er i tvivl om, at vores udlægning bliver bekræftet. Samtidig har vi været i kontakt med [klager] flere gange efterfølgende, hvor han ikke så nogen grund til at reagere. Det gør han først efter mere end et halvt år.

Yderligere findes der andre afgørelser fra pressenævnet, der i lignende sager trækker i den anden retning. Se f.eks. det danske pressenævns kendelse i sag 38/2003.

Vi mener stadig, at der er belæg for at kunne konkludere, at skulle det have været [klagers] helt egen beslutning at fratræde sin stilling, så ville det have udløst en væsentlig mindre/kortere ”fratrædelsesaftale”. Her fik han ifølge vores oplysninger for 18 mdr. Derfor må vi fastholde, at vores udlægning af sagen er den rigtige, hvad der faktisk skete i sagen og, hvordan den faktisk skal forstås af landets befolkning.

Pressenævnets begrundelse og afgørelse

Følgende nævnsmedlemmer har deltaget i sagens behandling: Kirsten Thomassen, Mariia Simonsen, Tupaarnaq Rosing Olsen og Poul Krarup.

Klagefrist

Det følger af § 34, stk. 3 i landstingslov om medieansvar, at klager over KNRs tilsidesættelse af god presseskik skal indgives til KNR senest 4 uger efter offentliggørelsen, og at KNRs afgørelse kan indbringes for Pressenævnet senest 4 uger efter, at KNRs afgørelse er kommet frem til klager.

Den første af de to omhandlede artikler er bragt på KNRs hjemmeside den 31. maj 2017. Efter sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at [klager] første gang klagede over artiklen til KNR den 24. november 2017.

Dermed er klagen over denne artikel indgivet for sent. Dog har KNR behandlet klagen fra [klager] og i den forbindelse udtalt, at han kunne indbringe sagen for Pressenævnet. Herefter finder nævnet, at KNR har givet afkald på klagefristen og accepteret, at den del af klagen, der vedrører de presseetiske regler kan prøves af Pressenævnet for så vidt angår begge artikler, selvom klagefristen er overskredet for den første artikel.

Det fremgår af § 36, stk. 3 i landstingslov om medieansvar, at anmodning om genmæle skal fremsættes skriftligt til redaktøren senest 4 uger efter offentliggørelsen af de faktiske oplysninger, der ønskes imødegået. [klager] har i henvendelsen til KNR af 24. november 2017 anmodet KNR om at berigtige oplysningerne i artiklen fra 11. maj 2017 i medfør af de vejledende regler om god presseskik, punkt A.7. Han har dog ikke fremsat anmodning om genmæle.

Da [klager] ikke har fremsat anmodning om genmæle over for redaktøren inden 4 ugers fristen i § 36, stk. 3 i landstingslov om medieansvar, afvises hans anmodning om at pålægge KNR at bringe et genmæle.

God presseskik – korrekt information

Det fremgår af de vejledende regler om god presseskik, at medierne skal bringe korrekt og hurtig information. Det fremgår endvidere, at det skal gøres klart, hvad der er faktiske oplysninger, og hvad der er kommentarer, jf. punkt A, nr. 1 og nr. 5.

På baggrund af Naalakkersuisuts officielle meddelelse på deres hjemmeside og Naalakkersuisuts svar til KNR på deres anmodning om aktindsigt, lægger Pressenævnet til grund, at der blev indgået en gensidig aftale om fratrædelse mellem Naalakkersuisut og [klager], da han fratrådte stillingen som direktør i Udenrigsdirektoratet. Der har således ikke været tale om en ensidigt besluttet afskedigelse, og derfor finder Pressenævnet, at det ikke er korrekt at betegne [klager]s fratræden som en fying.

KNR har oplyst til [klager], at deres beskrivelse af forløbet blandt andet bygger på en fortolkning af fratrædelsesaftalen og på størrelsen af det aftalte fratrædelsesbeløb. Pressenævnet finder, at det burde have fremgået af artiklen, at der var tale om en fortolkning af de faktiske oplysninger i fratrædelsesaftalen.

Det fremgår af punkt A, nr. 3 i de vejledende regler om god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Endvidere bør forelæggelse ske sådan, at den adspurgte har rimelig tid til at svare.

Pressenævnet er enige med [klager] i, at de omhandlede artikler indeholder oplysninger som kan være skadelige eller virke agtelsesforringende for ham, og at KNR derfor var forpligtede til at efterprøve disse oplysninger i særlig grad.

KNR har oplyst, at de har kontaktet [klager] flere gange omkring det tidspunkt hvor artiklen fra den 11. maj 2017 blev offentliggjort, og at [klager] under disse samtaler ikke har gjort opmærksom på, at han var uenig i indholdet af artiklen.

[klager] har bestridt, at han skulle have udtalt sig om baggrunden for eller indholdet af sin fratrædelsesaftale til en redaktør/journalist på KNR. Han har dog ikke bestridt, at han er blevet kontaktet af KNR.

Det fremgår endvidere af sagen, at KNR har søgt aktindsigt og i den forbindelse har fået oplysninger om den indgåede fratrædelsesaftale.

Under disse omstændigheder finder Pressenævnet ikke grundlag for at udtale kritik af, at oplysningerne i de omhandlede artikler ikke i tilstrækkelig grad har været efterprøvet eller forelagt for [klager].

Pressenævnet udtaler herefter kritik af KNR for at betegne [klager]s fratræden som en firing, uden samtidig at oplyse, at der var tale om en fortolkning af den indgåede fratrædelsesaftale og uden en redegørelse for, hvilket grundlag KNR byggede sin fortolkning på.

Offentliggørelse af nævnets kendelse

I medfør af § 49 i landstingslov om medieansvar, pålægger Pressenævnet den ansvarshavende redaktør af KNR at offentliggøre følgende:

”[rubrik]

Pressenævnet kritiserer KNR

[underrubrik]

KNR kritiseres af Pressenævnet for ikke at give korrekte oplysninger i forbindelse med sin omtale af [klager]s fratræden fra stillingen som direktør i Udenrigsdirektoratet.

[brødtekst]

KNR omtalte i to artikler, som blev bragt den 11. maj og den 30. november 2017 [klager]s fratræden fra stillingen som udenrigsdirektør. Af omtalerne fremgik det, at [klager] var blev fyret af Naalakkersuisut.

[klager] har klaget til Pressenævnet.

Pressenævnet kritiserer KNR for at betegne [klager]s fratræden som en firing, uden samtidig at oplyse, at der var tale om en fortolkning af den indgåede fratrædelsesaftale og uden en redegørelse for, hvilket grundlag KNR byggede sin fortolkning på.

Pressenævnet har pålagt os at bringe ovennævnte meddelelse. Hele kendelsen fra Pressenævnet kan læses på www.domstol.gl under Pressenævnet”

Offentliggørelse af nævnets kendelse skal ske snarest på de af KNRs platforme, hvor den omhandlede artikel har været bragt. Offentliggørelse skal ske som en selvstændig artikel, der prioriteres, for eksempel med placering på en forside i mindst et døgn efter kritikens offentliggørelse.

Endvidere skal denne artikel være offentligt tilgængelig som en selvstændig artikel i overensstemmelse med prioriteringen af den omhandlede artikel, og i en periode svarende til den periode, hvor den omhandlede artikel har været tilgængelig.

Endelig skal der oprettes et link med teksten ”Pressenævnet har udtalt kritik af artiklen” til nævnets kendelse ved begyndelsen af brødteksten i den omhandlede artikel, hvis den fortsat er tilgængelig på hjemmesiden og ikke er ændret på de punkter, hvor nævnet har udtalt kritik. Skrifttype og layout bør svare til den opsætning, der i øvrigt anvendes af mediet.